

17 Μαρτίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΠΠΑΡΙΔΗΣ,

v.

ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 12/94)

5 *Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου — Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου — Διορισμοί — Κανονιστικό πλαίσιο — Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 291/86) — Κενές θέσεις και προκήρυξη με βάση τον Κ.13(1) — Διορισμοί χωρίς προκήρυξη και χωρίς κενές θέσεις στην εξετασθείσα υπόθεση — Πολλαπλή παρανομία — Υπονόμευση της αρχής του κράτους δικαίου.*

10 *Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Έννομο συμφέρον — Θεμελίωση του συμφέροντος στο Άρθρο 28 του Συντάγματος (ίση μεταχείριση) στην κριθείσα περίπτωση διορισμών έξω από κάθε νόμιμο πλαίσιο.*

15 *Ο αιτητής προσέβαλε το διορισμό των ενδιαφερομένων μερών ως Μηχανικών Εφαρμοστών Σταθμού, 2ης τάξης, ο οποίος διενεργήθηκε χωρίς να προκηρυχθούν οι πληρωθείσες θέσεις. Ο αιτητής σε προγενέστερο στάδιο ήταν συνυποψήφιος με τα ενδιαφερόμενα μέρη για διορισμό σε άλλες θέσεις. Τα ενδιαφερόμενα μέρη που δεν είχαν τότε διορισθεί, όπως και ο αιτητής, είχαν χαρακτηριστεί "επιλαχόντες" και με επίκληση του γεγονότος αυτού "διορίστηκαν" στη*
20 *συνέχεια πολύ πριν κενωθούν οι επίδικες θέσεις.*

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας τις επίδικες αποφάσεις, αποφάσισε ότι:

25 *1. Και σωστή να ήταν η θέση της Αρχής ότι ο διορισμός των ενδιαφερομένων μερών έγινε στα πλαίσια της διαδικασίας που προηγήθηκε (πλήρωση των έξι θέσεων), ο αιτητής θα είχε κάθε δικαίωμα να προ-*

- σβάλει την απόφαση όταν πληροφορήθηκε γι' αυτή. Δεν ανταποκρίνεται όμως στην πραγματικότητα ο ισχυρισμός της Αρχής ότι οι θέσεις πληρώθηκαν στο πλαίσιο της προκήρυξης του 1991. Επρόκειτο για νέα πράξη διορισμού η οποία διενεργήθηκε ανεξάρτητα από την ύπαρξη κενών θέσεων και χωρίς προηγούμενη προκήρυξη. Το ιδιαίτερο συμφέρον που απαιτεί το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος για τη νομιμοποίηση επηρεαζόμενων προσώπων να προσφύγουν κατά εκτελεστής διοικητικής απόφασης, συναρτάται με τη φύση της απόφασης η οποία προσβάλλεται. Εφόσον το συμφέρον συγκεκριμένου ατόμου διακρίνεται από το γενικό συμφέρον του δημοσίου για τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δημόσια διοίκηση και πλήττεται άμεσα από την απόφαση, ο επηρεαζόμενος έχει κάθε δικαίωμα να το προσπύσει με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να θιγεί το συμφέρον του πολίτη από συγκεκριμένη απόφαση εξαρτάται από το χαρακτήρα και τις επιπτώσεις της. Στην πρόσφατη απόφαση *Νικόλας ν. Δημοκρατίας* κρίθηκε παραδεκτή η προσφυγή του αιτητή εναντίον απόφασης των Μεταναστευτικών αρχών για τη χορήγηση αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς σε κλάδο που και ο ίδιος ήταν προσοντούχος, ο λόγος, ο δυσμενής επηρεασμός των προοπτικών εργοδότησής του. Και στην προκείμενη περίπτωση ο αιτητής ενομιμοποιείτο να προσφύγει εφόσον κατείχε τα προσόντα για διορισμό και με την προσβαλλόμενη πράξη αποκλείστηκε η υποψηφιότητά του και σε συνάρτηση με αυτή οι δικές του προοπτικές εργοδότησης στην Αρχή. Σ' αυτή την υπόθεση, δεν παρασχέθηκε σε κανένα η δυνατότητα διαγωνισμού για διορισμό στις θέσεις. Οι θέσεις δόθηκαν στα ενδιαφερόμενα μέρη. Εφόσον οι θέσεις πληρώθηκαν με τον αντικανονικό τρόπο που επέλεξε η Αρχή, μόνο για τις προοπτικές εργοδότησης τρίτων μπορεί να γίνει λόγος και μόνο σε σχέση με αυτές μπορεί να προσδιορισθεί το ιδιαίτερο συμφέρον ατόμου να προσφύγει. Νομικό έρεισμα για το συμφέρον του αιτητή αντλείται από τις διατάξεις του Συντάγματος (Άρθρο 28) που κατοχυρώνουν την ίση μεταχείριση των πολιτών από τη διοίκηση ως ατομικό δικαίωμα που, στην περίπτωση διορισμών σε δημόσιες θέσεις, προσλαμβάνει τη μορφή δικαιώματος για την παροχή ίσων ευκαιριών. Η προσφυγή είναι παραδεκτή. Επεται η εξέταση της νομιμότητας της απόφασης.
2. Κάτω από οποιοδήποτε πρίσμα κι αν κριθεί η επίδικη απόφαση, δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως παράνομη, λήφθηκε έξω από τα πλαίσια του Νόμου και κατά παράβαση θεμελιωδών αρχών της χρηστής διοίκησης. Η απόφαση λήφθηκε χωρίς να υπάρχουν κενές θέσεις και χωρίς προκήρυξη, κατά παράβαση του Κ.13 των περί Αρχής Ηλεκτρισμού (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών (Κ.Δ.Π.

291/86). Αποφάσεις όπως και η κρινόμενη, πλήττουν το θεμέλιο της χρηστής διοίκησης και υπονομεύουν την αρχή του κράτους δικαίου που θέλει τις αρχές του κράτους να λειτουργούν βάσει του νόμου και πάντα μέσα στα πλαίσιά του.

5

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση:

10 *Νίκολας ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 227.*

Προσφυγή.

15 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία διορίστηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη στη θέση Μηχανικού Εφαρμοστή Σταθμού, 2ης Τάξης (Βοηθοί Μηχανολόγων - Μηχανικών), αντί του αιτητή.

20 *Α. Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.*

Γ. Κακογιάννη, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Ι. Τυπογράφος, για τα Ενδιαφερόμενα μέρη.

25

Cur. adv. vult.

30 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η προσφυγή αυτή θίγει θεμελιακά θέματα δημόσιας διοίκησης που σχετίζονται με τη λειτουργία της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Αυτά αφορούν τη δυνατότητα πλήρωσης θέσης στην Αρχή χωρίς προκήρυξη, το διορισμό προσωπικού σε θέσεις που θα κενωθούν σε μελλοντική ακαθόριστη ημερομηνία καθώς και το συμφέρον που απαιτείται σ' εκείνη την περίπτωση για την άσκηση προσφυγής. Τώρα, το πλαίσιο στο οποίο εγείρονται τα θέματα αυτά:

35

40 Ο Κ.13 (1) των περί Αρχής Ηλεκτρισμού (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 86 (Κ.Δ.Π. 291/86), οι Κανονισμοί, προβλέπει ότι κενές θέσεις προκηρύσσονται για την υποβολή υποψηφιοτήτων για την πλήρωση τους. Κενή θεωρείται θέση "Αμα τη κενώσει ή εν αναμονή κένωσης ..."

Στις 24/11/91 προκηρύχθηκε με δημοσίευση στον ημερήσιο τύπο η πλήρωση αριθμού κενών θέσεων μεταξύ των οποίων και έξι θέσεις Μηχανικού Εφαρμοστή Σταθμού, 2ης τάξης (Βοηθοί Μη-

χανολόγωνΜηχανικών). Ο προσφεύγων ήταν ένας από τους 113 υποψηφίους που κλήθηκαν σε γραπτή εξέταση. Ήταν επίσης, όπως και τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των 24 επικρατέστερων υποψηφίων που κλήθηκαν, σε δεύτερο στάδιο, από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Προσωπικού σε προφορική εξέταση ενώπιον του σώματος. Στις 4/8/92 το θέμα της πλήρωσης των έξι κενών θέσεων άχθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Αρχής το οποίο επέλεξε έξι υποψηφίους άλλους από τον αιτητή και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα ενδιαφερόμενα μέρη κατατάχθηκαν ως επιλαχόντες (1. Μιχαήλ, 2. Κωνσταντινίδης) για την πλήρωση οποιουδήποτε κενού στους διορισμούς που ήθελε προκύψει από τη μη αποδοχή της θέσης εκ μέρους οποιουδήποτε των επιλεγέντων. Οι Κανονισμοί δεν προβλέπουν την επιλογή επιλαχόντων. Το κύρος της απόφασης για τους επιλαχόντες συναρτάται άμεσα με τη διαδικασία πλήρωσης των έξι κενών θέσεων. Εφόσον οι επιλεγέντες αποδέχθηκαν τη θέση, η επιλογή των ενδιαφερόμενων μερών ως επιλαχόντων έχασε τη σημασία της. Διαφαίνεται όμως από το πρακτικό της απόφασης ότι η Αρχή αδημονούσε να προσλάβει τα ενδιαφερόμενα μέρη στην υπηρεσία της, ανεξάρτητα από την ύπαρξη κενών θέσεων. Για το θέμα αυτό ζήτησαν τη γνώμη των νομικών τους συμβούλων οι οποίοι, όπως και στο παρελθόν, γνωμάτευσαν ότι δεν ήταν δυνατή η πρόσληψη προσωπικού εκτός στο πλαίσιο της πλήρωσης κενών θέσεων, όπως ορίζεται στον Κ.13 και αφού οι θέσεις πρώτα προκηρυχθούν. Παρά τη γνωμάτευση των νομικών της συμβούλων η Αρχή, στις 17/11/92 προέβη στο διορισμό (απόφαση πλειοψηφίας) των ενδιαφερόμενων μερών για την πλήρωση θέσεων που θα κενώνονταν (λόγω αφυπηρητήσεων) σε ακαθόριστη ημερομηνία τον επόμενο χρόνο, το 1993. Πρόκειται για αυτοτελή πράξη διορισμού προσωπικού η οποία διενεργήθηκε χωρίς να υπάρχουν κενές θέσεις στην Αρχή με την έννοια που ενέχει ο όρος κάτω από τον Κ.13 και χωρίς να προκηρυχθεί η πλήρωσή τους.

Η απόφαση της Αρχής υλοποιήθηκε τον επόμενο χρόνο με την προσφορά θέσεων στα ενδιαφερόμενα μέρη οι οποίες κενώθηκαν την 1/9/93 και 1/12/93, αντίστοιχα. Όταν έμαθε για τα καθέκαστα ο αιτητής ζήτησε να πληροφορηθεί επίσημα για τα συμβάντα, επικαλούμενος το ενδιαφέρον του για διορισμό στις ίδιες θέσεις. Η Αρχή επιβεβαίωσε το διορισμό των ενδιαφερόμενων μερών με επιστολή της της 10/12/93. Σ' αυτή αναφέρεται ότι ο διορισμός έγινε "... στα πλαίσια της ίδιας διαδικασίας στην οποία και εσείς είστε ανάμεσα στους υποψηφίους."

Οι καθ' ων η αίτηση αμφισβήτησαν το παραδεκτό της προσφυγή με το δικαιολογητικό ότι με την απόφαση δε θίγηκε οποι-

οδύποτε έννομο συμφέρον του αιτητή ώστε να νομιμοποιείται να προσφύγει. Είναι η θέση τους ότι με τον αποκλεισμό του από τον κατάλογο των οκτώ επιτυχόντων υποψηφίων ο αιτητής έχασε κάθε έρεισμα για διορισμό στις επίμαχες θέσεις.

5

Και σωστή να ήταν η θέση της Αρχής ότι ο διορισμός των ενδιαφερόμενων μερών έγινε στα πλαίσια της διαδικασίας που προηγήθηκε (πλήρωση των έξι θέσεων), ο αιτητής θα είχε κάθε δικαίωμα να προσβάλει την απόφαση όταν πληροφορήθηκε γι' αυτή. Δεν ανταποκρίνεται όμως στην πραγματικότητα ο ισχυρισμός της Αρχής ότι οι θέσεις πληρώθηκαν στο πλαίσιο της προκήρυξης του 1991. Επρόκειτο για νέα πράξη διορισμού η οποία διενεργήθηκε ανεξάρτητα από την ύπαρξη κενών θέσεων και χωρίς προηγούμενη προκήρυξη. Το ιδιαίτερο συμφέρον που απαιτεί το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος για τη νομιμοποίηση επηρεαζόμενων προσώπων να προσφύγουν κατά εκτελεστής διοικητικής απόφασης, συναρτάται με τη φύση της απόφασης η οποία προσβάλλεται. Εφόσον το συμφέρον συγκεκριμένου ατόμου διακρίνεται από το γενικό συμφέρον του δημοσίου για τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δημόσια διοίκηση και πλήττεται άμεσα από την απόφαση, ο επηρεαζόμενος έχει κάθε δικαίωμα να το προσπύσει με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να θιγεί το συμφέρον του πολίτη από συγκεκριμένη απόφαση εξαρτάται από το χαρακτήρα και τις επιπτώσεις της. Στην πρόσφατη απόφασή μου *Νικόλας ν. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 227, έκρινα παραδεκτή την προσφυγή του αιτητή εναντίον απόφασης των Μεταναστευτικών Αρχών για τη χορήγηση αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς σε κλάδο που και ο ίδιος ήταν προσοντούχος· ο λόγος, ο δυσμενής επηρεασμός των προοπτικών εργοδότησής του. Και στην προκείμενη περίπτωση ο αιτητής ενομιμοποιείται να προσφύγει εφόσον κατείχε τα προσόντα για διορισμό και με την προσβαλλόμενη πράξη αποκλείστηκε η υποψηφιότητά του και σε συνάρτηση με αυτή οι δικές του προοπτικές εργοδότησης στην Αρχή. Σ' αυτή την υπόθεση, δεν παρασχέθηκε σε κανένα η δυνατότητα διαγωνισμού για διορισμό στις θέσεις. Οι θέσεις δόθηκαν στα ενδιαφερόμενα μέρη. Εφόσον οι θέσεις πληρώθηκαν με τον αντικανονικό τρόπο που επέλεξε η Αρχή, μόνο για τις προοπτικές εργοδότησης τρίτων μπορεί να γίνει λόγος και μόνο σε σχέση με αυτές μπορεί να προσδιορισθεί το ιδιαίτερο συμφέρον ατόμου να προσφύγει. Νομικό έρεισμα για το συμφέρον του αιτητή αντλείται από τις διατάξεις του Συντάγματος (Άρθρο 28) που κατοχυρώνουν την ίση μεταχείριση των πολιτών από τη Διοίκηση ως ατομικό δικαίωμα που, στην περίπτωση διορισμών σε δημόσιες θέσεις,

40

προσλαμβάνει τη μορφή δικαιώματος για την παροχή ίσων ευκαιριών. Η προσφυγή είναι παραδεκτή. Έπεται η εξέταση της νομιμότητας της απόφασης.

Κάτω από οποιοδήποτε πρίσμα κι αν κριθεί η επίδικη απόφαση, δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως παράνομη· λήφθηκε έξω από τα πλαίσια του νόμου και κατά παράβαση θεμελιωδών αρχών της χρηστής διοίκησης. Η απόφαση λήφθηκε χωρίς να υπάρχουν κενές θέσεις και χωρίς προκήρυξη, κατά παράβαση του Κ.13 των Κανονισμών της Αρχής. Αποφάσεις όπως και η κρινόμενη, πλήττουν το θεμέλιο της χρηστής διοίκησης και υπονομεύουν την αρχή του κράτους δικαίου που θέλει τις αρχές του κράτους να λειτουργούν βάσει του νόμου και πάντα μέσα στα πλαίσιά του.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα. Οι επίδικες αποφάσεις ακυρώνονται στην ολότητά τους βάσει του Άρθρου 146.4 (β) του Συντάγματος.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.